

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris.
Libri Qvinque**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

nudatur: quæ ita de sanctis Ignatius protulit, excellentia scilicet illorum merita, quæ exterioris vitæ innocentia, & laude continentur, sanctitatis illorum tenuissimam esse partem; vt ex eo quod illi excidit aliena laudanti, intelligeremus eum nihil minus cogitantem, sed Deo volente, sua extulisse ac manifestasse: misericordias scilicet diuinæ erga se bonitatis, haudquaquam iis omnibus se permutaturum quæcumque historici posteris de sanctorum gestis vitæque consignassent. Nam quod esset in iis summè præstans, maximèque diuinum, curiosè ab sanctis in mentis recessu absconditum premi, nec posse de eo nisi fallax edi iudicium, si ex iis solum quæ foris apparent æstimeretur, vt is ridiculè erraret, qui thesauros aquarum inexhaustos illa metiretur particula, quam terra in omnium oculis per angustos meatus fontium dispensat: huius effati vis, si quæ posset in legentium animos altè descendere, explese me partes hoc libro susceptas arbitraret, scribendarum S. Ignatij virtutum. At enim fuit in iis celandis nimium solers, & diligens, vt erat sui contemptor eximius; nec de interioris vitæ diuitiis emicare aliquid passus est, ex quo posset illius sanctitatis non dicam imago exprimi, sed vel vmbra describi. Ac nisi quæ pauca velut humi strati de illo suspicimus tanquam fastigia montium, altissimæque sanctitatis, ipse pro leuibus, & triuialibus habuisset, proinde nec secreto dignis; multo etiam pauciora nobis ad scribendum suppeterent. Quanquam vtinam vel ad illud quod exiguum suppetit explicandum, argumento par facultas me iuaret. Sed video in eo enarrando, præsertim sub finem illam emensuro caritatis illius erga Deum amplitudinem augustam; idem mihi futurum, quod circuitus illos stellarum errantium immensos representaturis, quos in tenui puluere, palmaribus circulis circumscribunt. Ponam igitur primo loco qualis ipse secum; dein cum proximis; vltimo in Deum exiterit.

II.

Ac primum quod attinet, sæpe auditus est, dicere gradum ad excelsa, & ardua molienti, nihil esse antiquius debere, quam vt ad infima descendat: nam summæ virtutis apicem ab imo assurgere, nec posse altioribus spatiis attolli quam quibus se ad ima depresserit: cuius documenti prius in seipso formam ediderat; in eam etenim deiectionem sui, sanctimoniam construendæ fundamenta misit, vt inde se illi religionem moturos sperauerint homines simul, & dæmones, firmitatem illius rationibus aggressi, ex mundana Philosophia reperitis: violari ab eo propinquorum iura, dignitatem familiaræ deteri; ne naturæ quidem officii parci; Dei quam gerebat imaginem iniuriolius habendo, seque non iam vt hominum postremum, sed veluti canem omni genere contumeliarum, & ignominiam deturpando. Et hi erant prouentus, ex profunda illa sui cognitione progeniti, & prima quam altè imbiberat nihili sui æstimatione, ad quam graduum istorum præclaro ascensu ita descenderat, vt se cum hominibus vniuersis, cum angelis ipsoque cum Deo comparans, quam esset abiectus, vixque per sese colligeret, quanto vilior ob admissa in Deum peccata, quæ quod nos longius à Deo semouent, eò concluderet ab omni se bono abesse longinquus, dignumque
omni

omni execratione. [*Cogitabo* (ait in Exercitiis quibus animi sui sensus speciemque impressit) *cogitabo me ipsum quisnam aut qualis sim, additis exemplis quae me in maiorem mei contemptum trahant, ut si mecum reputem quantum sim ad omnium hominum caeterum comparatus: quid deinde sit uniuersa multitudo mortalium, si cum Angelis beatisque omnibus conferatur: post haec attendendum est quid rei sit tandem quicquid est creatum praeter ipso Deo creatore: iam quid homuncio ego vnus esse possim? Demum inspiciam corruptionem mei totius, prauitatem animae, atque corporis foeditatem, ac me tanquam vlceris siue apostema esse ducam ex quo tanta sanies peccatorum, tantaque vitiorum lues defluerit.] Hunc ille praebuit aliis, cognoscendi sui archetypum, ex quo sui ipsius apud se typum formauerat. Ad hoc aliam item admouit regulam, quae paucis totam complectitur religiosae humilitatis scientiam; eamque vnum ex primariis partibus docuit, qui ad reficiendas animi vires, ex diuturna missione se Romam receperat. Magno siquidem is flagrans perfectae illius humilitatis desiderio, ex eo rogauit si quam viam teneret ad hoc breuissimam. Hanc inquit, Ignatius accipe, maxime compendiarium, more scilicet, ac modo viuas mundanis hominibus plane opposito; ab iis nimirum abhorreas quae ipsi ambiunt, ambias vero a quibus abhorrent. Quod interioris hominis arcanum non communicauit tantum cum omnibus quicumque Societatem expeterent, sed illius simul usum demonstrauit, ex Christi depromptum imitatione, quem his, plane diuinis, explicuit verbis, perpetuam daturis meditandi, agendique materiam, Societatis hominibus, humilitatis absolutae, professionisque amplitudinem implere volentibus. [Praeterea, inquit, diligenter animaduertant oportet qui examinantur magnificando, (summique momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini nostri) quantoperè iuuet ac conferat; ad vitae spiritualis profectum, omnino, & non ex parte, abhorretere ab omnibus, quae mundus amat, & amplectitur; & admittere & concupiscere totis viribus, quicquid Christus Dominus noster amauit, & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea quae mundi sunt sequuntur, diligunt & quaerunt magna cum diligentia, honores, famam, magni nominis existimationem in terra sicut mundus eos edocet; sic qui procedunt in spiritu, & serio Christum Dominum nostrum sequuntur; amant & ardent exoptant quae iis omnino contraria sunt; indui nimirum eadem veste, & insignibus Domini sui pro ipsius amore ac reuerentia; adeo ut si sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absque proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi, & existimari (nulla tamen ad id per eos data occasione) eo quod exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo creatorem ac Dominum nostrum Iesum Christum, eiusque vestibus, & insignibus indui: quandoquidem illa ipse propter maiorem profectum nostrum spiritualem induit, nobisque exemplum dedit, ut in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aspirante, eum imitari ac sequi (cum vera sit via quae ducit homines ad vitam) velimus. Igitur inter-*

P p

rogentur

Conf. in
Exa. c. 4.
§. 44.

rogentur an huiusmodi desideria tam salutaria, & ad perfectionem animarum suarum tam fructuosa, in se sentiant] Debemus huic Ignatij experientia, incitamentis, & ad imitandum posito ob oculos exemplo, modum & regulam tantumdem agendi, quæ tam heroico & excelso in gradu locata est ut sui contemptor egregius Lainius fateatur, post auditam ex Ignatio quandoque de sui ipsius cognitione, & contemptu hanc Philosophiam, abiecit se animum atque ingenue professum, sibi nec alas ad tam sublimia tentanda suppetere, nec ad capienda intelligentiam, esseque hinc sibi, magnam despiciendi sui causam, quod ne sciret quidem seipsum despiceret. Nec erat hæc tamen Ignatij meta, ad virtutis huius supremam gloriam anhelantis: eò enim suas in ea contentiones prouexit unde *plus ultra* non liceat, cum tres distinxit classes humilitatis Christianæ, alteram altera celsiorem. [Primus, ait humilitatis modus. Hic est ad salutem necessarius, ut me penitus subdam diuinæ legi obseruandæ, utque ne mundi quidem totius oblato mihi Domino, vel extremo vitæ discrimine obiecto, transgrediar ex deliberato, mandatum vllum diuinum aut humanum, quod quidem peccati mortalis vinculo nos obliget. Secundus maioris est perfectionis, ut fixo animo, ad diuitias, paupertatem, honorem, ignominiam, breuitatem vitæ, ac longitudinem æque sim propensus, vbi æqualis, est diuinæ laudis, & salutis meæ occasio, utque nulla vel humanæ quantacunque felicitatis, vel propriæ mortis conditione proposita, adducar vnam, ut culpam, licet venialem tantum decernam admittere. Tertius est modus humilitatis absolutissimæ, ut priores duos iam adeptus, etiam nullo superaddito, laus Dei par foret, ad maiorem tamen imitationem Christi, eligam potius cum eo paupere, spreto, & illuso, pauperiem, contemptum, & insipientiæ titulum amplecti; quam opes, honores, & sapientiæ æstimationem.]

III.

Exerc. pa-
gin. 64.

Ad hanc humilitatis Christianæ absolutissimam amissimam, iam inde à primo repudiati sæculi anno se finxit Ignatius, eique condignis actibus respondit; rusticitatis, stultitiæ, ac stoliditatis opinionem ambire; sua palam vulgate peccata, & acerba illorum sibi impropria curare; pannosum incedere, spretum, nudipedem, squalore obsitum; inter sordes nosocomiorum cum mendicis, mendicorum modo vsuque degere, ad captandum nomen mendicæ originis, & virtutis laudem, necessitatis specie eludendam; stipem palam ostiatim rogare, quæ scommatum messis, quam panis erat profulsor; subsistere ad fruendam insolentiam conuitiantium; obtrectantibus gratiam, beneficia damnis reponere, vitare nobilitatis suæ conscios, & æstimatores sanctitatis; mendicantis cultu, victuque in patriæ luce, & propinquorum nobilium oculis viuere, hospitali pauperum domo, latum, & alacrem, quasi ut Gregorius Theologus loquitur, præter mundi aspernationem, nihil sibi de mundo reliquum fecisset. Ad hæc assimilata sanctitatis, maleficij, & fraudulentæ accusationibus gaudere; iactatum per tribunalia, patrociniis uti nolle; in catena, & carcere gestire; & de illa catena, cuiusque pro